

Pa svetu ...

PRI VOLITVAH NA ANGLESKEM SO ZMAGALI KONSERVATIVCI

V Angliji so volilni boji zamrli. Konservativci so za pičlo večino zmagali pred laburisti. Churchill, 77-letni politični veteran je sestavil novo vlado. V svojem govoru je dejal, da je njegova zadnja naloga, da svet reši pred tretjo svetovno vojno. Priznal je, da stopa na oblast v zelo napetem času. Hkrati pa izjavil, da je v svojem življenju premagal še težje situacije. V sestav nove angleške vlade so prišli znani konservativci. Resor zunanjne politike je prevzel Eden, ki obeta trdnejšo politiko na Bližnjem Vzhodu. Churchill obeta denacionalizacijo jeklarske industrije. Laburisti ga v tem pogledu opozarjajo, da se lahko zaradi tega kmalu znajde pred novimi volitvami.

Komentarji na zmago konservativcev v svetu so različni. Amerikanec že vnaprej zanika vsako možnost sestanka Churchill-Truman-Stalin. Pravijo, da bi to bolj škodovalo kot koristilo. Amerikanec so mnenja, da bi bili manjši narodi nezadovoljniji, če bi jih večje postavljali pred svoja dejstva.

Italijanski voditelji zmerno komentirajo zmago konservativcev. Francoski upajo od nove angleške vlade podporo glede enotnosti Evrope in si obetajo rešitev vprašanja francosko-nemške rudarske industrije. V Španiji si od te sprememb mnogo obetajo, medtem ko so na Bližnjem in Dalnjem Vzhodu zaskrbili, zaradi odločnejše politike.

EGIPTČANI VZTRAJAJO PRI SVOJIH ZAHTEVAH

Egiptška vlada je uradno sporocila britanskemu veleposlaniku v Kairu, da anglo-egiptska pogodba ne velja več in je zahtevala naj Britanija takoj preneha s svojim vmešavanjem v notranjo politiko v Egiptu. Egiptski parlament je sprejel zakon o splošni mobilizaciji, ki bo prišel v poštov. če bi grozila Egiptu nevarnost.

Spremembo angleške vlade po volitvah so Egiptčani sprejeli z malodusjem. Časopis »Al Ahram« je na kratko zapisal: — Na mesto enega Angleža je prišel drugi. —

Brčanci so v tem pogledu vsekakor drugega mnenja. V območju Sueškega prekopa prihajajo vedenje nove okrepitev. Egiptski delavec iz tega območja ne zapiščajo samo delovna mesta, temveč tudi tamkajšnja območja. Angleži priznajo, da se vprašanje delovne sile ob prekopu vidno slabša. Marsikje morajo prisiskočiti na pomoč vojakom, da izvrše potrebna dela.

Egiptčani so poleg tega izjavili, da so pripravljeni pogajati se z Angleži, toda šele potem, ko bodo Angleži umaknili svoje čete iz Egipta.

NESOGLASJA ZARADI RAZMETE JVENE ČRTE NA KOREJI

V Pan Mun Djonu na sestanku podobrava za določitev neutralne cone in demarkacijske črte ne najde soglasja. Kitajci in Severno Korejci zahtevajo umik zavezniških čet za 4 do 5 km južneje od črte, ki so jo določili v združenem posvetstvu. Delegacija združenega posvetstva pa noče pristati na ta predlog, ker bi potem ta črta predstavljala slabo obrambno pozicijo za zavezniške sile OZN.

Te dni je korejsko bojštvo obiskalo tudi general Ridgway.

Boji na fronti sicer še vedno divajo, vendar kakor kaže je zimska ofenziva združenih sil popustila.

IZRAEL O OBGRAMBI SREDNJEGA VZHODA

Izraelska vlada je razpravljala o pristopu Izraela k obrambnemu sistemu Srednjega Vzhoda, katerega pripravljajo zahodne sile in Turčija. Sklepni še niso znani.

JUGOSLAVIJI POSVEČEN VECER V NEW YORKU

Društvo »Mary Swift forum« je priredilo večer, ki je bil posvečen Jugoslaviji. Večera se je udeležilo več sto vplivnih članov ameriške kulturne in politične javnosti. Požarjalni govor je imela predsednica društva ga, Vosburgh, ki je govorila o trdnem ameriško-jugoslovanskem prijateljstvu. Jugoslovanski generalni konzul Miodrag Markovič je imel predavanje o Jugoslaviji, ki je bilo toplo pozdravljeno.

Istočasno so navzočim prikazali tri jugoslovanske dokumentarne filme, ameriška umetnica jugoslovanskega rodu pa je zapela nekaj jugoslovanskih pesmi.

Nekaj o stanovanjskih problemih v Celju

Z novim finančnim zakonom se bo tudi stanovanjski zakon delno spremnil. Tako n.pr. se bo stanovanje sčasom podražilo. Prav tako se bo spremnila uredba o vzdrževanju obstoječega stanovanjskega fonda. Ta pride še posebno v poštev pri privatnih zgradbah, za katere lastniki pobirajo vsa leta na jemanino, a ne skrbijo, da bi se izvršila najnujnejša popravila ter zaradi tega nerednega vzdrževanja stavbe propadajo. Nova uredba o vzdrževanju stanovanjskega fonda bo točno določila, kdaj in v katerem času se morajo izvršiti popravila na stavbi manjšega ali večjega obsega.

Drugič, kar se nam zdi važno, je to, da seznamimo prebivalstvo glede ne-poučenosti ter alarmantnih vesti, ki so se precej razširile med prebivalstvom, da je izšla, ozroma da bo ščela uredba po kateri bodo odslej lastniki sami razpolagali ter dodeljevali stanovanja v podnajem po lastni volji.

V zvezki s tem vladu med nekaterimi prebivalci bojazen, posebno pri tistih, ki so v nesoglasju z lastnikom hiše, da bodo lepega dne ostali brez strehe. Zaradi tega hodijo dan za dnem ljudje na stanovanjski urad po informacije ter zaradi tega izgubljajo po nepotrebnem dragocen delovni čas. Ali v resnici lastnik lahko najemnika postavi oziroma izseli kratko malo na cesto, kar že nekateri lastniki najemnikom stanovanja vnaprej obetajo?

Res je, da ima in tudi v bodoči bo imel lastnik hiše v gotovih ozirih pravico, to je, če bodo za to dan objektivni razlogi, stanovanje odpovedati. To pa samo takrat, če bo stanovanje rabil zase ali za svoje nepreskrbljene otrok, če je stavba nujno potrebna večjega popravila, ali pa v primeru, če najemnik namenoma kvari ali ne vzdržuje v redu stanovanja. V navezenih primerih lahko lastnik odpove najemniku stanovanje samo potom okrajnega sodišča, ki izda sodno odločbo, proti kateri ima na prizadetih strankah pravico v predvidenem roku vložiti ugovor. Sodna odločba je pa pravomočna le takrat, kadar stanovanjska komisija I. stopnje prizadei stranki nakaže ustrezno stanovanje. Zato naj stranke nikar ne hodijo za te stvari na stanovanjski urad, ker tem obremenjujejo prvič urad, drugič pa izgubljajo po nepotrebnem delovni čas.

Sedaj pa še nekaj pripomb glede vlaganja in taksiranja prošenj za dodelitev stanovanja. Dogajajo se primieri, da stranke pošiljajo bodisi po pošti ali v vložišče prošnje za stanovanje z različnim taksiranjem in sicer nekateri z 20 din. druge zopet s 50 ali 40 din itd.

Po zakonu o taksah postavka 1 mora biti vsaka prva prošnja kolekovana z 10 din ter vsaka dodatna prošnja ali

Nesrečni poslovodja

Dne 24. t.m. je organ trgovinske inspekcie obiskal poslovničko Kmetijsko zadruge Dramlje in že tretjč našel zapršen in neokusno urejen prostor, ki lokalni ni podoben. Zares nesrečni poslovodja! Inspekcija vedno napravi pregled tedaj, ko trgovina ni urejena. Verjetno pa bo le našel čas in trgovino uredil tako, kot je današnjim časom primerno, če bo — »čital te vrstice.«

Ljudska inspekcija Dramlje in potrošniki, na delo!

-ko-

OB ODKRITU

snaminški plasč

Okrajni komite LMS Soštanj bo v okviru proslav v počastitev obletnice SKOJ v nedeljo dopoldne, 11. novembra, v Potoku pri Nazarjih odkril spominsko ploščo padlimu sekretarju Okrajnega komiteita SKOJ za Gornji grad tov. Tratnik Alojzu-Gregorju. V nedeljo, 4. novembra, pa bosta okrajna odbora organizacij LMS in ZB NOV šoštanjskega okraja priredila inšceniran partizanski napad na Gornji grad. Ob tej priloki bodo odkrili spominsko ploščo na hiši, kjer se je leta 1944 vršila skojevska konferenca za Stajersko. K otvoritveni slavnosti odkritja spominskih plošč vabijo vse udeležence takratne Stajerske konference SKOJ, bivše borce v mladinske aktiviste s področja Stajerske in vse, posebno tiste, ki so se takrat nahajali na osvobojenem ozemlju Zgornje Savinjske doline.

V vrstah borcev narodnosvobodilnega boja, posebno v zadnjih letih, je sodeloval precejšen del mladine v narodnosvobodilnem pokretu. Zveza komunistične mladine Jugoslavije (SKOJ) kot organizatorica številnih junashkih dejav in NOB je tudi v šoštanjskem okraju beležila lepe uspehe in številne zmage.

Že z nekaj bežnih številk in primerov si ustvarimo sliko o delu in uspehih organizacije mladih komunistov, ki je dajala Partiji nove kadre, nove komuniste.

V vseh vseh osvobojene Zg. Savinjske doline je že v letu 1944 bilo 90 sko-

predlog k prvotni prošnji s 5 din, pričakovanja pa s 30 din.

*

Sedaj pa še nekaj besed o članku v zadnji številki Savinjskega vestnika glede »K. K.« (Kovačevič Kristina), ki ga je napisala Požun Silva z ozirom na poslovanje in postopanje stanovanjskega organov. Vsekakor bi bila dolžnost prizadetega, da odgovorimo na stvari, katere niso realne. Res je, da je Kovačevič Kristina stanovala v Ključavničarski ulici v prostoru, ki je služil nekaj dnevi pisarni. Če pogledamo razmere nekaterih ljudi, ki z majhnimi otroki stanujejo v temnih, vlažnih, kletnih stanovanjih, bo gospa K. K. z njenim soprotnim lastnikom kar zadovoljna, poselbo pa zato, ker ji ta soba ni služila za stalno bivanje, temveč le za redko prenočevanje in za shranjevanje svo-

jega pohištva. Da ni v tej sobi stalno stanovala, lahko potrdijo pobralec to-kovine, ki je po več mesecih niso našli doma. Kar pa navaja pisec v članku zaradi nepravilnega odnosa stanovanjskega organa napram njej, bo pa menila ravno obratno. Odnos, kakršnega ima »K. K.« do stanovanjskih organov, posebno pa do delovnih ljudi, je povsem nepravilen. Ob priliki intervencije za dodelitev druge sobe na stanovanjskem uradu se je napravil predsednik stanovanjskega urada, ki je rekel, da bo morala malo počakati, ker ima dosti najnajvečjih primerov. Izrazila, da je prišel od delavca na predsedniško mesto. Povrh tega pa da se še poznata in da ji ne da sobe. Če pa K. K. želi, da bi vodilna mesta zasedala burzouzija, pa ni nič čudnega, da se tako izraža proti našemu delavstvu.

Sket Ivan.

Okraj Celje - okolica za slovenski Kulturni dom v Trstu

Akejški odbor pri Okrajnem odboru OF okraja Celje-okolica za zbiranje prispevkov za Slovenski kulturni dom v Trstu, se je meseca junija obrnil s posebnim pozivom na vodstva podjetij, delovne kolektive, družbene organizacije, državna in na vse roditelje, da prispevajo svoji delež oziroma, da razvijejo na svojem območju primereno nabiralno akcijo. Za izvajanje nabiralne akcije je odbor razdelil ustrezne bloke in poslovenice za nakazilo prispevkov. Vse to je bilo dostavljeno predstavnikom organizacij, podjetij itd., po članih akejškega odbora osebno. Poslovu so se odzvali dosten: 1. podjetja: Volna Laško 50.000, Jutec Zalec 50.000, Hmeljnik 100.000 v Pivovarna Laško 10.000 din; 2. sindikati: Podružnica sind. učiteljev Zalec 200.000, Okr. Kovinsko podjetje Zalec 554, DES Sentpeter ob Savinji 1050, Združenje Dobrna 780, Zveza žel. prevoznikov de-lavcev in nameščencev, Krajevni odbor Celje 3185, Mizarček Požiček 365 in Tekstilna tovarstva Polzela 2851 din; 3. organizacije OF: Okrajni odbor 50.000, Novi cerkev 350, Slinščica 1200, Drensko rebro 350, Jurklošter 350, Rečica 450, Vojnik 6850, Sv. Stefan 1100 in Sv. Vid pri Planini 600 din; 4. društva in ustanove: sola Sv. Pavel pri Preboldu 820, IZUD Sv. Jurij ob Taboru 1000, Okrajna obrtna zbornica 24.415 din. Vseh prispevkov je prejel akejški odbor dosten 269.255 din.

So sluhali, da so nekateri nabiraleci ali darovalci poslali svoje prispevke neposredno republike odboru, drugi pa zoper mestnemu odboru v Celju ali drugam. Prosimo vse tiste, s področja okraja Celje-okolica, ki svojih prispevkov niso poslali Akejškemu odboru za okraj Celje-okolica, temveč marmolki drugam, da sporočite odboru, komu so prispevki poslani in v kakšni višini. Te podatke rabi odbor zaradi pregleda celotnega uspeha nabiralne akcije na svojem področju.

Kakor je razvidno iz seznama darovalcev,

prispevala v glavnem nekatera podjetja in zadržane. Ni pa šla akejška v širino, ni zajela sicerne slovenske hiše, kakor je to že zelo in v pogledu vsepridognenega podnebja akejškega odbora. Od frontnih organizacij se se doslej odzvale one iz oddaljenih krajev, kar naj si vzamejo za vzgled odbori v gospodarsko močnejših predelih. Prav tako naj nam bo vsem za vzgled odbor OF v Vojsniku, ki je prekoračil z bloki zadolen znesek.

Akejški odbor se nadeja, da bo ta poziv v vsakem pogledu naletel na pričakovano uspeh. Razvijejo v teh tednih nabiralno akcijo, da jo do konca leta kar najuspešneje zaključimo. Treba je male volje in truda v zavesti, da delamo za pomembno slovensko narodno zadevo. Vsaj malega daru ne bo odklonil noben zaveden Slovenec.

Ne marajo kočarjev

Odborniki KLO Lesično, Zagorje in Drensko rebro so se pred dnevi sestali na Pilštanju zaradi spojitev v občinski ljudski odbor Lesično, Zagorjan so se zedinili, da se priključijo Lesičnemu, medtem ko je Drensko rebro vztrajalo na tem, da ostane še naprej samostojni odbor, čeprav po novem gospodarskem načrtu nima pogovor za samostojno življenje. Pravili razlogov niso mogli navesti. Sele po zborovanju se je odbornik Anduševč iz Drenskega rebra v gostilni v Lesičnem izdal in se razhudi, češ v Lesičnu pa že ne gremo. V Logu so sami kočarji, na Vinogradi berači, na Pilštanju pa bahači, se je odrezal in se junaska potkal na prsi, češ v Drenskem rebru smo kmetje, se pojavi kakovino koli ogrožanje naših velikih pridobitvev, ki smo ih izbojevali v osvobodilni vojni. Saj tudi imate zakaj trepetati, kajti tisto, kar smo si priporili, je napovedano v vašo krovjo in plačano s to sti tisoč življenj naših državljanov.

OBČNI ZBOR SLOVENSKO-HRVATSKE PROSVETNE ZVEZE V TRSTU

V nedeljo dopoldan je imela v Trstu občni zbor Slovensko-hrvatska prosvetna zveza, v kateri je včlanjeno 42 pěvskih zborov iz anglo-ameriške cone Svetodnega tržaškega ozemlja. Ob koncu občenske zborove so sestavili rezolucijo, ki v zaključku pondarja, da bo tržaškim Slovencem v obroku zavest, da je na njihovi strani ves slovenski narod v svobodni domovini.

BOLGARSKI OBMEJNI ORGANI SO UBILI NASEGA GRANICARJA

V bližini Dimitrovgrada so bolgarski obmejni organi streljali na naše graničarje. Od dveh strelov je bil zadel v glavo naš obmejni stražnik Milan Milentijević. Njegov spremjevalec je napadalo pregnal in s seboj pomoč iz naše karaule. Naša vlada je protestirala pri bolgarski vladi.

LADJA »SLOVENIJA« SE JE VRNILA IZ AMERIKE

Naša motorna ladja »Slovenija« je je te dni vrnila iz Amerike v Reko, kamor je pripeljala moderni rentgenski aparat z Risinj v Črni gori, ki je bil kupljen iz zapuščene črnogorske rojake v Ameriki Vasa Čukoviča, ki je večino svojega premoženja poklonil prebivalstvu svojega rojstnega kraja. Pripeljala je tudi časopisni papir, mast in lej za našo industrijo.

RAZSTAVA NOV NA DUNAJU

Za desetletnico ljudske revolucije v Jugoslaviji so v ponedeljek odprli v prostorih Jugoslovenske knižnice na Dunaju razstavo fotografij

Ob premieri Petrovičeve »Plohe«

(Ljudsko gledališče 18. X. 1951)

Komaj je dobro izvzenil mračni ton Schillerjeve tragedije, že nas je zbral gledališče k premieri Petrovičeve »Plohe«, da se oddahnemo, nasmejemo ali vsaj posmehnemo Petrovičevim ljudem na odru, da se obenem nasmejemo nad človeško komedio, neumrljivo, neizčrpno, pa naj se časi suočijo kakor koli in kamor koli. Da pa se obenem tudi zamislimo, da će že ne postanemo v osvežujoči rosi smerja boljši, skušamo biti vsaj prizanesljivejši — ne samo do sebe, ampak tudi do svojega soseda, do človeka sploh! »Supersit ars diluvio« — taka umetnost naj vedno znova zmaguje nad potopom, ki prekriva in ruši fiso starih institucij, paragrafov in veličin, ki jih delajo ali pa se nanje in zanje krčevito obesajo, zmaguje naj, zrači, očiščuje ali vsaj razčišće!

Režiser Milan Skrbinšek je z ansamblom dosegel, kar je hotel. Morda bi kak literarni gurmanc pogrešal »duha kraja in okolja« pri avtorju, ki je v dobi nove romantike in dekadence, tudi pri nas včasih tako utrjenje in žalostne, včasih pa slovesne in patetične, ostal zvest izročilom krajinske ali domačijske poezije in vsem njenim dobrim in slabim stranem, ki jih je Evropa oblikovala že iz biedermeierskih časov. Všeč mi je popolna presaditev komedije na naš slovenski svet v predvodu in postaviti na odru. Nekaj bistvenega dobra komedija s tem ne more izgubiti, zato naj nam za tistim geniū loci nikar ne bo žal. Naš slovenski repertoar res ni bogat s komedijami. Res je, da se na ta način ne bo obogatil, vendar pa je človeku toplo pri srcu ob misli, da ta radoživost, okroglost in polnokrvnost brsti lahko pri nas kakor pri sosedu. Razločka med našim in liškim življenjem seveda ni mogoče tajiti, toda čemu se vdajati romantičnemu veselju nad folkloro, nad specjalnim prizvokom narodja, dihom pokrajine, melodijo in tempom lokalne govorice? Čemu, če gre brez tege bolje, če nam postane bližje, pristopnejše in morda zato tudi učinkovitejše? Zmerom znova se mi ob dobi komediji spovrača Molieševa ugotovitev v »Kritiki šole za žene«: Ce sont miroirs publics — to so očitna ogledala. Res ni važno, kakšen okvir ima to ogledalo, glavno je, da služi svojemu namenu. In to je naše gledališče s »Ploho« — človek se vpravi, kdaj je to utegnilo narediti — naredilo.

Poglejmo kar po vrsti! Mirnik je igral Toneta na tisti kočljivi meji med komičnostjo in tragičnostjo, ki v nas stanovitno drami strah pred nič kaj spodbudno, a vendarle še zlastilno resnico o dvojnosti življenjskih vrednot. Saj ni nič čudnega, če literarna zdodo-

vina po l. 1848, v času razočaranja nad rezultati meščanskih revolucij, v času zagrenelosti in trpke vere v Schopenhauerjevo modrost ugotavlja dobo velikih humoristov. Ta kislo veseli obraz je pravzaprav klasična osnova, prastari vir komike, ki jo je zelo težko ločiti od satire in humorja. Bil mi je všeč, ker mi je mnogo povedal. Prvič sem opazil pri njem nekaj novih elementov, načetek novega igralskega izraza, nove nianse v hoji, gibu in celo v mikri, v kateri je raznomeroma šibak. Zaradi obolele Nade Božičeve je vskočila v vlogo Anke Marija Gorščeve, ki smo jo pot prvič videli v komični vlogi. Resila jo je, da bi je skoro ne mogla bolje, v duhu nemiriljivih, vedno znova uporabljivih komičnih sredstev. Njen mimos je vztrajno prožil smeh. Nič zač, če mimos ocenjujejo za slabši vir komike. Užgal je, ker je odkrival resno. Ta način igre terja Petrovič, ki kar nič ne zametuje »ljudske« komike; ta se v Evropi začenja uveljavljati že v 15. stoletju, svoje korenike ima pa že v antiki: tile zakonski procesi s pretepi, z odkrivjanjem značajev in tipov posebno v prepriboru, smešenje ženske, skakanje čez ojnico, pohlep po življenju, privoščljivo in neovoščljivo, kako pa naj se to postavi na oder, če ne tako? In kako naj se igra, če ne tako, kot nam je igrala Gorščeva? Isto je z vlogo Korenovega Marka, ki je z njo potrdil naše upanje Janez Štok. To je v konceptu prava žanrska podoba iz našega podeželja, z markantno masko,

T. O.

V Celju bo nastopil violinist LJUDEVIT DOBRONYJ

Dne 7. novembra bomo v Celju imeli priliko slišati koncert violinista Ljudevita Dobronyja.

Udeležil se je večkrat glasbenih festivalov v Salzburgu. Po svojem prvem nastopu v Salzburgu je bil takoj angažiran za prvega koncertnega mojstra dunajske opere. Kot tak je želje uspehe na turnejah po Avstriji, Švicariji, Franciji in Nemčiji. Po osvoboditvi se je vrnil v domovino in igral v spremjamini zagrebške filharmonije koncert Čajkowskega v Zagrebu. V spremjamini Beograjske filharmonije je, pričel koncert v Beogradu, Sarajevo

Branko Gombac:

Gledališki umetnik Milan Skrbinšek po 30. letih zopet v Celju

(Nadaljevanje)

Po »Dolinì Sentflorijanski, je Skrbinšek pripravil, z vrlimi celjskimi igralci« Schönherjevo komedijo življenja »Zemljo«. Glavno vlogo starega Kremena je dolobil sebi. Ta kmečka komedia, ki je »zdaj pretresljiva, zdaj zabavna«, je bila umetniško podana v ravni prvih dveh del. Premiera se je vršila 22. maja, kritik pa je zagisal (Nova doba 27. maja) »Brez najmanjše hiče, kakor pač more samo umetnik v karakternih vlogah, je pogodil starega Kremena Skrbinšek, občudovali smo ga zlasti v težkih duševnih bojih, ko se starec poslavlja od svoje ljubljene zemlje. O ansamblu, »dobre se jem je poščelo oživeti sicer nekoliko določa nejše scene, vsač pa je bil na svojem mestu.« Pri enem delu publike pa je tretje težje delo vzbudilo želje po večjih komadih. Dvorana pri premieri je bila napoln prazna. S tem pa se je površilo pereče vprašanje — denar — bolezni, za katero so bolehalo vsa gledališča tja do osvoboditve 1945. leta, ki se niso hotela predati objemu cenenih odrskih »tingl-tanglov«. Ravnatelju Skrbinšku je bila ta prva največja zapraka za nemoteno delo v prihodnosti. Trdni vodja ni klonil, oporo je našel v ansamblu in učencih dramatične šole, v njih je videl moč in napredok celjskega gledališča. V tem času prejme Skrbinšek več anoničnih pisem, kjer zahtevajo neznani pisci v »imenu publike« spremembo repertoaria in sprejem burk in operet v repertoar. Skrbinšek jim samozavestno odgovori v »Novi dobi«: »Pošljite polno ime in natancen naslov ali pa pride v gledališče, da se po menimo iz oči v oči.« Mojstru je prijala borba, ki je pričela, kakor sam po udarja še sedaj, »zato nisem od svojega programa odstopil niti za las, nasprotno še z večjo vnočno sem se vrgel v delo za ustvaritev svojih načrtov.« Zmerom bolj mu je lebdela pred očmi misel, ustanoviti v Celju poklicno gledališče. V svoji veliki in neodjeljivi vnenji pa vendar ni videl v ozadju strankarstva in njegovih načrtov.

Zatem priobči »Nova doba« 25. maja, Skrbinškov članek z naslovom »Celjsko mestno gledališče«, ki je precej razburil politične duhove v Celju. Splošna praksa je bila v takratnih časih, da so bila kulturna društva last različnih političnih strank, ki se delovala v njihovem interesu.

To je hotela iz Dramatičnega društva ozroma Mestnega gledališča napraviti tudi vladajoča stranka, kar je bilo v ostrom nasprotju s svobodno mislečim in širokem razmaha želečim Skrbinškom. Le-ta je zato v naprej odklonil vsakršen poizkus izrabljanja Taitjeneva

z izbornim obvladanjem telesa in obraza ter suverenim nastopom. So še poete, ki bi jih bilo treba izcizelirati. Zame pa je spriče celotne celjske gledališke problematike važno, da bi to Skof prav zlahka storil, če mu bomo le dali prilagost in sredstva. Manj mi je bila všeč Neže Anice Golebove, dobre, zveste celjske igralke. Imel sem vtiš, da ni dovolj vigrana; majhna diskrepanca v aktorstiki celotne predstave. Vendar je bila za komični učinek še vedno dovolj izrazita. Isto moram reči o Petru Božiču, ki je igral Petrovičevega Jožeta. Motila me je posebno drža, drža tega »junaka«, ki požene ženo od hiše in se ne straši niti vroče ciganke. Malo več eroza v celotnem dihu njegove prikazni in malce manj robasti, pa bi bilo bolj prav. Priznati pa mu moramo, da igralsko raste, kar se temu pravi. Povsem je ugašala Cervinkova z Uršo in Bogdana Vrečkova z Micko. Obe sta pokazali smise za realistično igro in pravilen poudarek v ansamblski igri. Tudi Žepkova je dobro rešila vlogo zapeljive ciganke s konca vasi. V celotnem vtišu je dala svoj prispevki realistična scena akad. slikarja Marjana Pliberška. Odšli smo od predstave zadovoljni — to pa je teater tudi pričakovljen. Konzervativno krajinsko dramsko literaturo sičer prav zato nekateri radi ponikujejo, če sam zato ji gre, da spravljajo ljudi v dobro voljo, da jim po Cankarju lajša prebavo itd. Toda — ali nas ni »Ploha« s svojim pljuskom tudi na nekaj oponzorila, nas o nečem poučila, o nečem, česar marsikateri ljudomrznik ne priznava?

Amerikanec v obleki iz koruze

Konec septembra je ministrstvo za kmetijstvo pokazalo novinarjem čudo-vite iznajdbe. Direktor Zavoda za kmetijo Franck Teron je hodil med predstavniki tiska in jih presenečal kot kak žongler iz cirkusa. Najprej je povedal, da nosi obleko iz koruze, ki je zamenjal edina obleka iz take snovi na svetu. Neke vrste proteine, ki se nahajajo v koruznih zrnih, so predelali v fiber, ki je voljan za predelavo v blago. In res. Od takrat se v peti Aveniji v New Yorku dobijo obleke iz korne po 125 dollarjev.

Na osnovi teh izkušenj in iznajdb si lahko predstavimo slike Amerikanca v bodočnosti:

On vstane. Izdatno spanje na hlažini iz koruznih vlaken mu je okreplilo telo. Okopata se v kopališču in se otre z brisačo iz koruznega skroba. Obleče se v »koruzno« obleko in sede k zajtrku. Pije skodelico pomarančnega soka, ki je zmernil pred nekaj meseci, n topli pecivo poliva s sirupom, v katerem sta dve tretjini umetnih dodatkov.

Pri zajtrku ga pozdravi brhka hčerka. Oblečena je v obleko, ki izgleda, da je izdelana iz najboljšega lanu. Vendar je iz bombaža najnižje vrste, ki ima silno kratke nit.

NEKAJ KAR VAS BO ZANIMALO

Tovarna avtomobilov Kreissler v Detroitu, je izdelala avtomobil iz prozorne plastike, tako, da gledali lahko opazujejo delovanje motorja.

Znanstvena raziskavanja v ZDA so dognala, da pomanjkanje bakra v hrani dojenčku lahko povzroči močne poškodbe centralnega živčnega sistema in druge slabe posledice. Materinsko mleko ima dovolj baktra, medtem ko ga v kravjem mleku ni dovolj.

Odkar se je začela vojna na Koreji do danes, so ameriške železnice povečale svoj vozni park za 2529 novih lokomotiv. Od teh je 2502 diesel lokomotive, 14 parnih in 13 električnih.

Praktični nasveti

Tehtnice se kvárijo, če pustimo na njih ujeti.

Da stedimo milo, damo pod milo v skodelico pličasto lesa. Les vpije yodo in milo ne kvari.

Papir ne gori, če ga namečimo v močno raztopino galuna in vode.

Znamke na pláščih se lahko odlepijo, če damo znamko vlažno krpico in jo pustimo tako pet minut. Nato znamko prav lahko snemamo.

Srebro, zlato, med, cink, cin in nikel, se dobro očistijo s pepelem-cigar ali pepelom cigaret. Če so pa na kovini večji maledi, jih poprej odrgnemo s preciščenim petrolejem.

Oljnjate slike in zlati okvirji se dobro čistijo s slano vodo. Ves prah in mudež muh izginje.

Noži se skrhajo in otape, če jih umivamo v vroči vodi. Najbolje je, če jih s časopisnim papirjem obrisemo in splaknemo v mlačni vodi.

Bolhe in zalega izginejo, če umijemo tla z močnim pepelovim zavretkom, ali z močno galuščino raztopino. Tako umijemo tudi pse.

Mačke ne lezejo na postelje, v zibelini in otroške vozičke, če damo tja malo rožmarina.

Utrujene noge po hoji ali po sportu osevez koper v zimerno topli vodi s soljo. Na liter vode dodaj 3 ilce soli.

Rjasto pličevino, rjasto okvirje itd. prav lahko očistimo, če jih z mastno krpo tako dolgo brišemo, da počnemo.

Zarjavele likalnike namažemo z oljem, potrošimo s soljo in postavimo na toplo. Če dve urri jih dobro odrgnemo s peskom in milom ali s smirkovim papirjem.

Nato se naslanja naš junak na mizo, katere gornja ploskev je izdelana iz skroba irskega krompirja in čita časopis, ki je tiskan na papirju iz pšenične slame.

V tem trenutku se spet prikaže hčerka, ki med drugim nosi tudi torbico. Ta torbica je izdelana iz umetnega in hlevskega gnoja. Je zelo lepega izgleda. Tedaj gospod Amerikanec sede v avtomobil, katerega filtri so izdelani iz kazeina, predelanega iz mleka.

Take čudežje je pravil g. Teron. Njegovi strokownjaki se trudijo, da bi iznašli nove načine za koristno uporabo poljedelskih viškov. Njihov uspeh je pri tem, kakor smo pravkar prebrali, že sedaj zelo velik.

Z A K R A T E K Č A S

Dober prijatelj

Skot se poslavlja od svojega prijatelja, ki odhaja ozovojen na daljje potovanje:

»Nikar si ne ženi k srcu. Kadar ti bo najhujše, se spomni na mene, ki sem ti dober prijatelj. Če pa boš na povračku v denarni stiski, ne odlasaš priti k meni in skupaj bova poiskala nekoga, ki ti bo posodil denar.«

Velikodusen Škot

Skot pride na obisk k prijatelju Angležu v London. Teden dni je neprestan počival v prostoru, da bi izkoristil vse možnosti, da se zadrži v kavarni, je Anglež zopet kot po načudu segel po denarnico, da plača. Tedaj odkima Škota:

»Nikar, prijatelj. Teden dni si plačeval ti za oba, tokrat vrzila zrebi, ki bo dolgočil, kdo naj plača.«

Ni nevarnosti

Ura je polnoč. To je doba, ko NKVD zapira sumljive sovjetske državljane. V veliki stavbi so družine v globokem snu, ko kačenat hišnik začne trkati na vsa vrata: »Tovariši ne bojte se. Nič ni hudega. Samo požar!«

Vrhunska proizvodnja

Tujec obiše neko tovarno v Rusiji. Spremlja ga direktor in na vsa usta hvali hitro dviganje proizvodnje.

»V prvem letu petletke smo naredili le 5000 komadov, v drugem že 50.000, v tretjem kar 500.000, a letos bomo govorili izdelali milijon komadov.«

»To je res neverjeten uspeh. Toda kaj deje?«

Direktor stegne roko in vzame iz skodeliča tablico na kateri je pisalo: »Dvigalo ne dela!«

Neverni Tomaž

Graničar na poljsko-sovjetski meji zapazi večjo skupino zajev, ki se urči na pomicajo na poljsko stran. Poljak jih izstavi in zahteva dokumente. Pa se oglasi najstarejši zajec, ki je bil verjetno vojvoda skupine:

»Mi potujemo po povelju NKVD.«

»Kako povelje?« se začudi graničar.

»Pa NKVD je zapovedala, da morajo zapreti vse kamele, ki se nahajajo na teritoriju SZ.«

»Pa vendar niste kamele. Zakaj že?«

Gibanje prebivalstva v preteklem tednu v Celju

ROJSTVA

Od 22. 10. do 29. 10. 1951 se je rodile 30 dečkov in 25 dekle.

POROČILI SO SE:

Nameščenec Lampret Jožef iz Ljubljane in trg. pomočnika Kramerk Marija iz Vojnika; trgovski pomočnik Pasarič Viktor in njija knjigovodkinja Lepa Anželka, oba iz Celja; skladnični Gračnar Janez in nastavnik delavec Ratek Franc in snailnik Lorenčak Amalija, oba iz Celja ter rušniki delavec Brglez Franc iz Zabukovcev in delavka Pobec Ana iz Sv. Pankraca.

UMRILI SO:

Polski delavec Vovk Viljem, star 44 let iz Celja; rudar Kramar Julius, star 74 let iz Celja; otrok Opresnik Avgust, star 4 leta iz Vitanje; predsenik ekonomike Hladič Ivan, star 36 let iz Nove Cerkve; upokojenka Ropotor roj. Hren Agata, starca 69 let iz Grusovje; dojenček Bolko Helena iz Le-

tua; otrok Malec Branko, star 3 leti in Lokačna, Poljčane; gospodinja Pocajt roj. Vrund Pavla, starca 59 let iz Celja; dojenček Bolko Viktor iz Letova in dojenček Rihiter Danijel iz Nove Štichte.

KDAJ BODO POSTE V CELJSKEM OKRAJU DOBILE DRVA?

Poverjeništvo za trgovino in preskrbo Okrožnega odbora Celje-okolica je že 21. 4. leta obvestilo okrajno pošto o dodelitvi drva za vse pošte v okraju. Toda je do danes 5 pošti: Vitanje, Vojnik, Grize in še dve drugi niso prejeli drva, čeprav OLO stalno obljublja, da bodo poste drva prejete pravočasno. Za vitanjsko pošto so celo rekli, naj si jih sama preskrbi, ker je v Vitanjski okolici dovolj drva. Vitanjska pošta se je obrnila na vitanjski KLO, toda tu so dobili negativen odgovor. Sino tukaj pred zimo. V pisarnah je treba kuriti, zato nadajo potrebna drva sami uslužbenici od doma, da ne zebe njih in strank. Skrajni čas je, da poverjeništvo za trgovino in preskrbo OLO izpolni obljubo.

FIZKULTURA

Dva poraza Enaistorice Kladivarja
ZELEZNICAR (Nova Gorica) : KLADIVAR 4:3

V nedeljo 21. oktobra je gostovala enaistorica Kladivarja v Novi Gorici, kjer je odigrala nogometno tekmo za pokal FLLRJ. Tekmo je enaistorica izgubila. Kladivarjevi igralci so zelo dobro igrali v zacetku, nato pa so zelo slabo taktilno igro, čeprav so skozi vso igro bili boljši od domačinov z napovedi. Tokrat je izredno slabo igrala obramba, razen mladega Podobnika, ki se od tekme do tekme popravila.

Regularna tekma je ostala z 2:2 neodločena, čeprav je Kladivar vodil z 2:0. V prvi polovici podaljška se rezultat ni menjal. Po zamenjavi prostorov pa je Posinek dosegel tretji gol za Kladivarja. Železnicar je 6 minut pred koncem izenčil in nato v zadnji sekundi igre dosegel odločilni zgoditev.

BRANIK (Maribor) : KLADIVAR 2:1 (0:0)

To zelo verno tekmo slovenskega prvenstva v borbi za doseglo najboljšega moštva Slovenije, je Kladivar v nedeljo izgubil v Mariboru. Tokrat je Kladivar izgubil igro zaradi slabih igre napada, ki ni nastopil v kompletnejšem sestavu, čeprav so se vsi igralci zelo trudili. Branik je bil večji del igre v premodi, vendar zaradi slabega strejanja svojega napada in izredno dobre igre Kladivarjeve obrambe ni mogel povečati rezultata. Kladivar je tekmko zasluženo izgubil, čeprav bi pri objektivnem sojenju sodnika Janežič lahko ostal neodločen.

Mladinsko prvenstvo
KLADIVAR : BRANIK (Maribor) 1:1
V mlaďinski prvenstveni tekmi sta v nedeljo nastopili v Celju enaistorici Branika in domačega Kladivarja. Po objedinstveni izredno lepi igri je ostala tekma neodločena. Rezultat odgovarja pokazani modi obeh nasprotnikov, vendar je Kladivarjeva mlađina pokazala prednost, ki pa je ni znala izkoristiti.

V predtekni se je srečala druga mlađina Kladivarja in mlađinci iz Kovinarske šole Tovarne emajlirane posode. Tekma je ostala s 3:3 neodločena.

Ekipno prvenstvo Slovenije v Sabljanju

V dneh 3. in 4. novembra se bo vršilo v Celju najkvalitetnejše zaključno tekmovanje SZS v floretu in sablji za naslov ekipnega prvaka Slovenije za leto 1951. Za ta najvišji naslov se bodo borile moške in ženske ekipne Krima iz Ljubljane, Branika iz Maribora in domačega Kladivarja. Favoriti tekmovanja so brez dvoma Ljubljanci, ki imajo v svoji vrsti preizkušene borilce z veliko tekmovano rutino. Po kvaliteti ne bodo mnogo zaostali Mariborci. Domačini, katerih ekipa bodo sestavljene iz mlađin, bodo pomajkljivo tehnično znanje in izkušnjo v teh borbah poskušali nadoknadiť z vztarjenostjo in horbenostjo, ki v športnih tekmovanjih mnogokrat privedejo do uspeha.

Še ena o krompirju

(Nadaljevanje s 1. strani)
je še hujše, pošiljajo s trudem naših nakupovalcev zbrani krompir v Ljubljano? To se je zgodilo ravnatelju podjetja »Povrtnica« v radgonskem okraju.

Tretji delajo veliko zmedo v tem pogledu nakupovalci iz ostalih republik, ki preplačujejo našim kmetom pridelke vseh vrst. So taki, ki kupujejo jabolka pri kmetu po 26 din za kg in jih še sami odpreljajo. Pravijo: svobodna trgovina. Toda tudi bi morala imeti svojo mejo. Taki primeri naj bi bili ena izmed točk dnevnega reda naših svetov potrošnikov.

Cerfra ovira pa so potrošniki sami, ki v strahu pred »lakoto« sami navajajo cene in delajo težave pri odkupu. Tako sosed sosedu dela težave.

Vemo, da s tem ugotavljanjem ne pridevale daleč in teh besed gospodinje ne morejo dati v lonec. Malo upanja nam daje »Povrtnica«, ki namerava krompir dobiti iz južnih krajev. Isto kot s krompirjem kani storiti tudi s prašiči. Če ta načrt uspe, če bo ta intervencija dovolj močna, potem si lahko naši kmetje svoje špekulantke cene zataknemo za klobuke. Toda bojimo se, da eno samo podjetje tega ne bo zmoglo. Tu je treba nastopati kompaktно. Treba je imeti pred očmi potrošnike.

Dajmo se končno razumeti. Kmet! Dalj časa boš držal svoje pridelke po visokih cenah, dolj boš kupoval srajce po tisoč din. Nabavljač! Zavedaj se, komu služiš in da v svojo skledo pljuješ, če navajaš ceno. Podjetja! Več spoznaja, manj tekme za dobitkom in več skrbja za svoje drobne odjemalce. Oni so vaš finančni plan, oni so vaše stranke in oni vam pravzaprav režejo krn.

Potrošniki svet! pa na delo! Tu je vaše poprišče. Zakoni izhajajo iz množic! Ljudska oblast se bo opirala na vašo voljo.

Spored tekmovanja:
Sobota 3. novembra ob 18. uri v telovadnicu I. gimnazije — ekipno tekmovanje v floretu za ženske.

Nedelja 4. novembra ob 8. uri v dvorani doma OF — tekmovanje moških ekip v floretu in ob 10. uri v sablji.

Da bi se omogočilo čim večjemu številu celjanov ogled teh kvalitetnih prireditv, ki so v Celju sicer redkost, je vstopnina iz propagandnih razlogov za odrasle le 20 din, za dijake pa 10 din.

CONSKI PRVAK V STRELJANJU JE STRELSKA DRUZINA »TEMPO«.

V nedeljo 28. oktobra 1951 je bilo na streliščih v Celju in štorah consko prvenstvo v strelianju za okraje Celje-mesto, Celje-okolica, Krško, Šoštanj in Trbovlje.

To je bilo izbirno tekmovanje za vstop v prvo in drugo slovensko strelsko ligo, ki bo pričelo v novem letu.

Tekmovanje so se udeležile najboljše strelske družine. Kakor je bilo pridržavati je skmagala strelska družina »Tempo« in sicer I. ekipa »Tempo« iz Tovarne emajlirane posode s 769 krogov. Druga je bila I. ekipa strelske družine »Kovinarje« iz Stor s 635 krogov, tretja pa je bila II. ekipa »Tempo« s 609 krogov itd.

Člane zmagovalne ekipe »Tempo« so bili naslednji 1. Trstan Jože, 188 krogov (od 300 možnih); 2. dr. Pavlič Marjan 161, 3. Grahman Gusti 154, 4. Cater Drago 162 in 5. Kosec Franc s 141 krogom.

Maureen Connelly, zmagovalka teniškega turnirja v državi New York (ZDA). V rokah ima zmagovalni pokal.

Rokometno prvenstvo Slovenije

Samo dve tekmi sta se preostalo do zaključne jesenskega dela rokometnega prvenstva Slovenije. Mostvu Celja sta se preostala kot nasprotnika mostu Branika iz Maribora in prav dobri Ptujčani. Na vrhu tabele je mostovo Celja, sledijo Branik in Enotnost. Celjani so do sedaj zmagali v vseh srečanjih in bodo v slučaju zmage nad Branikom sigurni prvaki Slovenije.

V nedeljo bo odigrana na Skalni kleti rokometna tekma z rokometnimi Branikami iz Maribora. Ker bo ta tekma odločila o pravu Slovenije bo tekma vsekakor zanimiva, ljubitelji rokometa bodo sigurno prisli na svoj račun s svojim navijanjem in bodenjem pa bodo pomagali domačinom. Zato v nedeljo vsi na Skalno klet!

Začetek tekme ob pol 4 popoldne z ne-

IZ POLJČAN NAM PISEJO

Po končani gospodarski razstavi v Poljčanah je bilo potrebno v novem upravnem poslopu OLO urediti še razne manjše stvari, prebeliti pisarne, napeljati telefone itd. V tem tednu pa bodo dela dokončana v celoti in bo poslopu predano svojemu namenu. Poleg aparata OLO bodo imeli tu sedež še okrajni forumi množičnih organizacij, OZKZ, Javno tožilstvo in podružnica Narodne banke. Dosedanji prostori bodo večinoma služili za stanovanja uslužencev in za okrajsko lekarino, v provizoriju pa bo ambulanta, sedež KLO in nekaterih okrajnih podjetij.

*

V Poljčanah že dalj časa urejujejo fizkulturno igrišče, ki je za ta kraj res nujno potrebno, posebno še, kadar je postal upravni center. Zemljišče, kjer bo ta prostor, so najprej izbravali z buldožerjem, zdaj pa nanj navaja ugasek od premoga pri kurjenju lokomotiv. Pri delih se je do sedaj že najbolj izkazala mladina, saj večino del opravijo s prostovoljno delovno silo.

L. V.

ZGLED SODOBNE AGITACIJE V TRGOVINI

Ali že veste, da je alkohol kot ulovljeni sončni žarek? Če mi ne verjameste, pa poglejte izložbo Kmetijske zadruge v Petrovčah, kjer je v izložbi z velikimi zlatimi črkami zapisano:

ALKOHOL

je kot ulovljeni sončni žarek.

Verjetno bo dobil poslovodja KZ precej nargičl za lovjenje sončnih žarkov, posebno od tistih, ki alkohola ne morejo videti.

-ko

MORILEC LUBEJ V ROKAH PRAVICE

V ponedeljek so organi Ljudske milice v Žalcu prijeli že dolgo iskanega zločinca Antonia Lubeja, ki je pred tedni umoril v Celju svojo ločeno ženo Pepco Zalokar. Zločinec je demoraliziran in ni nudil nikakega odpora. Večinoma se je potikal v krškem okraju. Odurni zločinec, ki danes nudil kaj žalostno sliko propadlega človeka, ki je v celoti priznal svoj zločin. To grozno dejanje je baje izvršil le zaradi ljubosumnosti in v vinjenem stanju. Pričakujemo v kratkem sodne obravnave zoper njega. — Če bo razprava razkrila kakе posebne podrobnosti, bo uredništvo brez dvoma o tem slučaju še kaj objavilo.

ŠAH

Brezturnir SSD Celje

Sindikalno žahovsko društvo Celje je 27. septembra priredilo brezturnir za prvenstvo septembra. Udeležilo se ga je 10 igralcev. Zmagala sta Oder in Modis s po 8 točk, sledijo Videtič 6 in pol, Draksler 5 in pol, Hojnik in Černe po 5 točk itd.

Sahisti v krškem okraju bodo ustanovili 5 žahovskih enot

Na pobudo Celjskega okrožnega žahovskega odbora je bil v nedeljo 14. oktobra v Vidmu sestanek žahovskih organizatorjev krškega okraja. Navzoči zastopniki iz Sevnice, Rajhenburga, Senovega, Kriškega in Vidma so sklenili, da v svojih krajih čimprej ustavijo žahovska društva in jih registrirajo pri SZS. V teh krajih je dovolj dobre žahovske historij ter so dani vsi pogoji, da se lahko prične razvoj.

—

USNJE

SPECIALNA TRGOVINA Z USNJEM

Zaloge vseh vrstčevljarskih, sedlarskih, torbarskih in tapetniških potrebščin, kakor tudi vrvarskih izdelkov ter gonilnega jermenja

O b v e š c a

cenjene obrtnike, da smo radi prihodov jutranjih vlakov in avtobusov v Celje pred 6. uro določili nov odpiralni čas in sicer od 6. ure zjutraj naprej, tako, da je vsakomur dana možnost nakupa

S p o r o č a m o

da imamo na zalogi veliko izbiro usnja, čevljarskih, sedlarskih, torbarskih in tapetniških potrebščin

Z A N A K U P S E P R I P O R O Č A M O

Postrežba kulturna in strokovna

Da bi obvarovali otroke pred zračnimi napadi, so na Koreji odvzeli na tisoče otrok iz ogroženih krajev in jih prepeljali v varne kraje. Na slike so mali korejski fantki in dekle, ki so obiskali in obdarili s sliščicami vojak ameriškega mornarskega korpusa.

Verjetno ne bodo več razgrajali...

Klep Viktor s 500 din denarne kazni, Stražnik Milica s 500 din denarne kazni, Arlič Maks s 1000 din denarne kazni in Ograjenšek Pavla z 2000 din denarne kazni.

Vse ostale bo zadebla ista ali pa se ostrejja kazneni načini na podlagi stiri. Vsi ti kažejo nočne mirne so večini ljudje, ki posedajo pozno v noč po gostilnah, kjer se prekorno napišejo in potem v takem stanju razgrajajo po ulicah in vse govorijo usnežno v krčjanju.

Ta objava naj bo resen opomin ostalim državljanom, da ne bodo tega ponavljali za kaznovanimi ter bo tako zagotovljen vsenem miroljubnem in počitku potrebnim državljanom mir, kar tudi sami zahtevajo.

<h